

LA MAINADA

LOLA

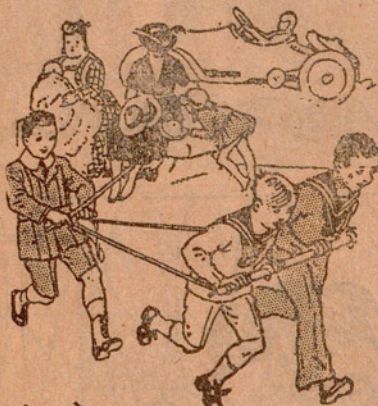
15
cts.

- Què vols, Joanet?
- Ara no em recordo si la mare m'ha dit que compres un pa de quilo o un quilo de pa.
- No t'hi encaparris. Te'n donaré mig de cada manera.

CASA ARBIOL

Sastreria, Camiseria i similars

Hospital, 91 - Sucursal: Clot, 43 - BARCELONA



JOCS D'INFANTS

ELS trajes de la **CASA ARBIOL** són els únics confeccionats amb tota elegància i amb gèneres prou resistent perquè els nois que els porten puguin usar-los en tota mena de jocs

Puré Permanyer

INDICADÍSSIM
per les criatures

Es ven a tot arreu i en el dipòsit

PASSEIG COLOMB, 2

Telèfon 2826 A.

Fàbrica d'Hules - Plomers - Raspalls

JOGUINES
PERFUMERIA

Agustí Castells

BARCELONA

Portaferriassa, 18 - Tel. 1983 A.

Sals naturals purgants

MEDIANA DE ARAGÓN

PURGANT-SE a temps s'eviten moltes enfermetats. Això s'aconsegueix tenint a casa una ampolla de **SALS naturals PURGANTS de MEDIANA DE ARAGÓN**, que val 3 pessetes a totes les farmàcies.

EL prospecte indica la dosi per adults, senyores i nens, ja sigui com purgant, laxant o depuratiu.

SA composició de Sulfat de Sosa i Sulfat de Magnèsia naturals constitueixen la millor fórmula, evitant els basqueigs i còlics que produeixen certa mena de purgants salinosos.

Venda a l'engròs: Aragó, 228 - BARCELONA

DESSUADORS
IMPERMEABLES
PER A VESTITS

EXTENS ASSORTIT

Casa Rosich

Ronda de Sant Pere, 7

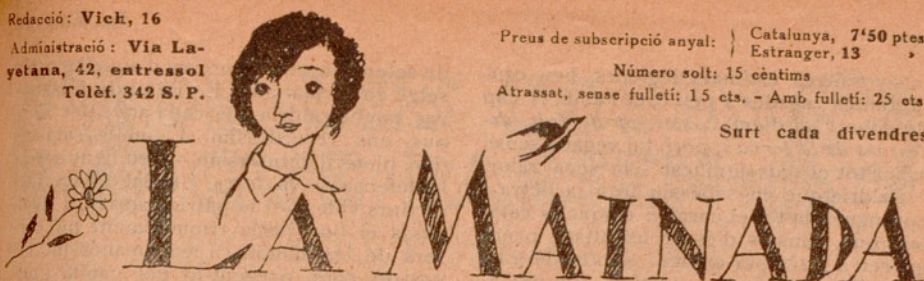
Plaça Santa Anna, 9

Tapineria, 33

HULES I IMPERMEABLES
ROSICH, S. A.

BARCELONA

Agraïrem que en dirigir-se als anunciants s'esmenti **LA MAINADA**



SETMANARI IL·LUSTRAT DELS INFANTS DE CATALUNYA

EL CAVALLER DE SANT JORDI ALS INFANTS DE CATALUNYA

C O R P U S !

AQUESTA bella diada, plena d'alegria, en què les campanes tritllegen i l'olor de la ginesta s'escampa pels carrers i el Cos Santíssim de Jesús és passejat triomfalment per arreu i tothom li tributa un homenatge de reverència i amor, és una festa de joia i gaubança per a tot el món. Es la celebració de l'alegria dels cristians perquè un Dijous Sant memorable Jesús, abans d'abandonar la terra, ens deixava el misteri del seu Sagrat Cos sota les apariències de pa. Es el reconeixement d'aquest Pa sagrat com el misteri més gran damunt la terra i la proclamació d'aquest Rei dels cels com a Rei i Senyor de tota la terra i dels nostres cors.

Aquesta festa que tot el món la fa, és antiquíssima a Catalunya; fa més de set-cents anys que Barcelona la celebra endomassant els seus balcons i llençant ginesta i clavells al pas triomfal de Nostre Amo.

Però ultra aquesta significació alegre i cristiana de la que tots ens recordem, per als catalans en té una altra de patriòtica i dolorosa, la qual és oblidada per molts fills de la terra. En la història de Catalunya hi hagué una diada de Corpus que no fou d'alegria per a tots els que vivien a Barcelo-

na, però fou d'alegria per als bons catalans que estimaven molt

la seva terra i no volien veure-la ultratjada i menyspreada pels invasors ni volien veure-la trepitjada per fills seus

renegats que s'havien ve-

nut a l'enemic. En aquell Corpus històric no fou sols la ginesta que es va escampar pels carrers de Barcelona, sinó també la sang dels enemics de Catalunya que la tenien envaïda, els quals caigueren per terra sota l'empenta dels segadors que a cops de falç anaven segant les vides dels que ultratjaven la terra catalana. No fou sols el fum de l'encens el que s'escampà per l'aire d'aquella diada, sinó encara més el fum de les flamarades dels edificis que incendiaren els segadors en justa revenja dels mals que els invasors havien fet a casa nostra.

La diada d'aquell Corpus ha estat sempre més coneguda pels catalans amb el nom de «Corpus de Sang»; i la guerra que llavors va començar és la coneguda amb el nom de «Guerra dels Segadors»; i el record més viu encara en el cor de tots els catalans és el de la cançó que n'ha restat; aquest nostre himne nacional que



tots vosaltres, estimats llegidors, heu cantat tantes vegades a peu dret i amb el cap descobert tot dient: «*bon cop de falç, defensors de la terra*», però tal vegada sense saber tot el seu significat i la seva valor.

Caldria que en sabéssiu tota la lletra i aprenguéssiu tot el coratge d'aquells catalans que, cansats d'ésser ultratjats, prengueren a Jesús per capità i per bandera i a cops de falç es feren la justícia que demanaven temps ha i no els era donada.

El seu esforç, però, fou inútil, perquè en aquell temps ja eren masses els catalans que tenien oblidada la seva terra i s'estimaven més parlar la llengua de l'invasor que no la seva; i, després d'haver lluitat desesperadament, l'enemic anà estrenyent més les seves cadenes per poder esborrar la fesomia de la nostra Catalunya i fer desaparèixer del cor dels catalans el record de les seves passades grandeses.

Si els catalans cada any, quan ve l'onze

de setembre, ens recordem d'aquell gloriós setge en el qual morí En Rafel de Casanovas, també caldria que cada any, per Corpus, ens recordéssim d'aquells catalans que, plens d'entusiasme, varen llençar-se a la defensa de la terra, oferint el sacrifici de llurs vides per la pàtria esclava. I quan passa el bon Jesús triomfalment pel carrer de les ciutats li encomanéssim els nostres cors, prenent-lo per capità i per bandera, com feren aquells segadors de l'any 1640. I ens dediquéssim ardits a la primera lluita que necessitem els catalans d'avui, que és la de catalanitzar bé la nostra terra, i anar avergonyint aquells fills seus que menyspreuen la seva llengua, perquè el dia que la pàtria ens demani un esforç, no ens trobéssim com en aquell temps dels segadors, en que el seu esforç fou inútil per culpa dels mals fills de Catalunya.

EL CAVALLER DE SANT JORDI



- Doncs, mira: és un dels vinaters de més nom i fortuna ...
— Ve't aquí perquè un dia que vaig ballar amb ell, semblava que trepitges raïms.



DE LES COSES QUE PASSEN



EL CIRI TRENCAT

Així que les orenetes teixeixen invisible i capriciosa malla per l'espai i les primeres sentors de les flors dels jardins i les boscanes s'expandeixen per la tranquil·la atmosfera, una tinda de records d'infantesa acarona la meua pensa i em sento petit, petit, i fins em sembla que, en tocar les dues, haig d'agafar la borsa i encaminar-me cap al col·legi del senyor Albert, qui ens espera passejant-se amunt i avall de l'estreta vorera del carrer.

El mestre ens havia recordat que s'apropava el mes de Maria, demanant-nos que tots féssim els possibles perquè no desdigués dels altres anys. Ell mateix, enfilat dalt d'una escala, guarnia un dossier amb unes cortinetes de satí de cotó, blaves, amb serrell de plata; després muntava tres o quatre prestatges, els tapava amb roba del mateix color de les cortinetes, penjava un quadro de la Immaculada que tenia en la seva cambra i esperava, amb els pitxers plens d'aigua, que els fills de treballadors i terrassans li portessin superbs ramells de flors i, els que podíem, ciris de dos rals, de pesseta... i fins En Vicentet Puig i En Roure tercer l'oferien de dues pessetes, que en aquell temps eren més llargs que En Cornellà... i això que aquest era el més alt de l'escola.

I ara que he anomenat a En Vicentet, vull explicar el què li succeí el 30 d'abril, justament el mateix dia que es començava el mes dedicat a la Verge Santíssima.

Eren tres quarts de dues i el meu company, tot satisfet i amb un ciri molt ben acondicionat entre les dues meitats d'una canya, es dirigia cap al col·legi, situat en un dels extrems de la població. Amb quina cura el portava! I és que cal saber que el d'ell i el d'En Roure eren els que es posaven als costats de l'estampa de la Immaculada Verge. Bo i pacífic per temperament, caminava recitant en veu baixa aquella oració tan coneguda:

Recordau-vos, oh piadosíssima Verge Ma-

ria, que jamai s'ha sentit a dir que ningú dels que han acudit a Vós implorant vostra assistència i reclamant vostre auxili, s'hagi vist desemparat de Vós...

Justament no volia que se li perdés ni un punt ni una coma, perquè, havent-se d'examinar de primer any de batxillerat, tenia la seguretat de que, si la deia amb tot el fervor, la Verge l'escoltaria. Després, era l'últim any que l'ensenyava el senyor Albert, puix per l'octubre aniria al Valdemia, de Mataró.

En tombar la cantonada del carrer de la Salut, un espectacle denigrant li sublevà les sangs.

Tres pillets turmentaven, pegant-li amb bastons, a un pobre vellet captaire el qual ni forces tenia per fugir d'aquells avortaments de l'infern.

— No us en doneu vergonya? — els digué En Vicentet.

— Ja estàs tocant el *pirandó*, o encara n'hi haurà per a tu!

— Defensa'm, bon noi — implorà el vellet, — que Nostre Senyor t'ho pagarà.

Els trinxeraires intentaren escometre'l amb els bastons en l'aire; però En Vicentet no s'espaió pas. Deixà, ràpid com una centella, els llibres a terra i, esgrimint el ciri amb les dues mans, donà tal cop en la testa d'un d'aquells vaillets, que el ciri quedà trencat, però el seu contricant mig estabornit i amb poques ganes de repetir la mala acció. Els altres fugiren espantats, i el vellet, plorant, volia besar les mans d'En Vicentet, aquelles mans que havien administrat justícia seca.

Havia fet una bona acció; però de què li servien els trossos de ciri? Espurnejant-li els ulls, explicà el cas al senyor mestre, i aquest no solament no el va repartir, sinó que va procurar aconsolar-lo, dient-li que tot ho arranjaria. I, efectivament, el bon senyor Albert va partir en dues meitats el ciri d'En Roure, va igualar els trossos del d'En Vicentet i en aquell humil altar no es notà altra cosa que, encara que els ciris eren més curts, hi havia una mica més de llum que els altres anys.

Uns nois, vestits amb el trajo de les festes, pujaven pel carrer de la Força, de Girona, aquell carrer tan alt i estret que l'astre rei sembla que no sàpiga per on entrar-hi; carrer que ha contemplat tantes víctimes de la guerra i de la justícia dels catedràtics, puix en un dels extrems s'alça l'antic convent de franciscans, que la desamortització dels béns de l'Església convertí en Institut Provincial.

Un pobret baixava en direcció contrària, i, en fer-li pas aquells nois, en ésser al costat del darrer, s'aturà tot sorprès, dient-li:

— Senyoret, que no em recorda?

— Sí, bon home — li respongué el noi, tot ficant-se la mà a la butxaca amb la intenció de donar-li una almoïna.

— No, senyoret, no; moltes gràcies. Que



Déu li concedeixi un sobressalient més gran que la catedral.

En Vicentet (perquè suposo que ja hauréu endevinat que era ell), continuà la seva via més vermell que una magrana, mentre el captaire, tot beneint-lo, allargava la mà a un respectable senyor de barba blanca.

Al cap de mitja hora el deixeble del senyor Albert es trobava davant del tribunal

d'Aritmètica i Geometria. L'antic refectori dels frares, convertit actualment en classe de matemàtiques i museu d'Història Natural, es veia curull d'estudiants els quals esperaven torn per examinar-se, de mestres de tota la «provincia» i de molts pares i mares que no podien esperar a casa seva la nova de que llurs fills havien sortit bé. Tots deien que En Vicentet assoliria una de les millors qualificacions; però poc es pensaven que el catedràtic de barba blan-

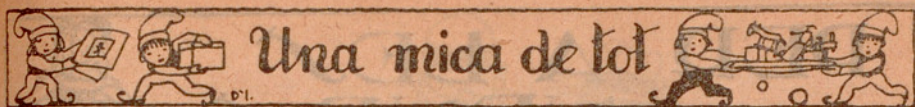


ca, després d'un quart d'hora de fer-li preguntes i més preguntes, digué a tota aquella gernació, amb visibles mostres d'estar molt commogut:

— Fa un quant temps que, en defensar aquest noi a un pobre vell, palesà que era un home de cor i de sentiments altruïstes; ara ens acaba de demostrar que té un talent privilegiat i que és estudiós. Per la seva aplicació, tinc una matrícula d'honor per oferir-li; pel seu admirable gest exposant el seu cos per defensar el d'un vell captaire, només tinc els meus braços.

L'espectacle de l'estudiant i el vell professor, abraçant-se, era sublim. En mig del solemnnal silenci, sols se sentia el ritme d'uns cors batejats d'emoció.

JOAN BAGUENY



Les primeres agències de viatges.—

Van néixer a Itàlia, a Venècia, en l'època més floreixent de la Sereníssima República, quan la bandera de Sant Marc flamejava gloriosa i temuda en els mars del Llevant.

Els que volien fer un viatge a Turquia o a la Terra Santa es confiaven als agents de Venècia, puix eren els que podien oferir als viatgers més comoditats i major seguretat.

Les agències funcionaven a l'aire lliure, aprop de l'església de Sant Marc, i s'anunciaven per mitjà de rètols en els que figuraven el nom del patró i les banderes dels països amb els quals estaven en relació. Uns corpulents arbres marcaven els límits de cada agència, amoblada tant sols amb dues taules, en les quals seien els agents i els empleats. Tinters de banya, plomes, mapes i itineraris completaven el material. De tant en tant un dels empleats començava a cridar, invitant al viatge.

Quan el client es presentava es discutien breument les condicions del viatge, i, finalment, es redactava el contracte de transport i s'estipulaven de manera precisa el temps que el viatger podria passar a bord i el règim alimentici a que tenia dret.

La tarifa corrent era de 25 a 30 ducats d'or i es pagava en tres terminis: el primer, en embarcar, el segon a Orient i el tercer en tornar a Venècia, termini que s'estalviaven els viatgers que s'ofegaven o quedaven entre les mans dels pirates.

Salvament dels tresors d'un vaixell

espanyol.—A la badia de Tobermory (Escòcia) hi ha enfonsat un dels vaixells que formaven part de l'*Armada Invencible*, enviada per Felip II contra Anglaterra. Aquest vaixell, que es troba a una profunditat de 18 metres, es suposa sigui l'*Almirant Florencier*, el qual, entre el seu carregament, portava diners i joies per valor, segons es creu, d'uns quatre milions de pessetes. El vaixell s'havia refugiat, fugint del temporal, en aquella illa d'Escòcia, que llavors fou un país neutral; però ocorregué a bord una explosió, en la qual s'ofegaren 363 homes dels 365 que anaven en el vaixell.

Diverses temptatives de salvament s'han realitzat, puix, segons opinió dels tècnics, l'explosió deixà una gran part del vaixell

intacte i en condicions de que pugui recuperar-se el seu carregament. Les operacions que es realitzen actualment es porten a cap per 25 homes, acostumats a aquesta mena d'empreses, i van a càrrec d'una societat constituïda per aquest fi.

S'han extret ja planxes de metall, bales de canó, de bronze, de 1'40 m. de llargària i 7'8 cm. de boca, diversos objectes de vaixel·la de plata, etc.

Els treballs, dirigits pel capità Irons, es realitzen amb gran activitat, i s'espera que prompte podrà saber-se amb seguretat si el vaixell portava or i plata en barres, segons es creu.

Present de nocces.—Amb motiu de les nocces del duc de York, els habitants de l'Irak (Mesopotàmia) oferiren al príncep i a la seva muller un tapís que fou fabricat fa més de 125 anys. És d'un color i un dibuix meravellosos. El motiu principal del dibuix és un arbre de la vida amb branques florides de gessamí; aquest tapís serà tramès dintre de poc a Anglaterra per un scout àrab, el qual el lliurarà personalment al duc de York i a lady Elizabeth.

Hores de Col·legi.—En Josep M.^a Garganta ens ha fet el bell present d'un exemplar del llibre de versos que, sots el títol que encapselen aquestes ratlles, acaba de publicar. És un recull de poesies en les quals els dies passats a les aules hi són recordats amb dolça emoció i enyorança.

Agraïts a la tramesa.

Nostre esplendor.—Any 1068.—Berenguer el vell promulga els *Usatges*, primer còdi civil d'Europa.

—Any 1105.—Es celebren les primeres Corts Catalanes.

—Any 1218.—S'estableix a Barcelona el primer Gremi de Picapedrers d'Europa.

—Es funda a Barcelona l'ordre de la Mercè, una de les institucions més piadoses que s'han establert.

—Any 1228.—Es realitza la reconquesta definitiva de la illa de Mallorca.

—Any 1266.—Es crea a Barcelona un cos consular compost de vuitanta individus catalans, que s'estableixen en altres tantes poblacions d'Europa, Àsia i costes d'Àfrica on estava relacionat nostre comerç.

PER A LES NENE



Els capells bastant clòches es ço que la Moda imposa enguany. S'utilitza per a la confecció, tisús de palla, glacès tornasolats, robes orientals, ornant-los amb flors, cintes, ja amb garlandes, ja formant cocardes. Heu's aquí quatre models per orientar un xic envers la moda.



LA PRINCESA CAPTIVA

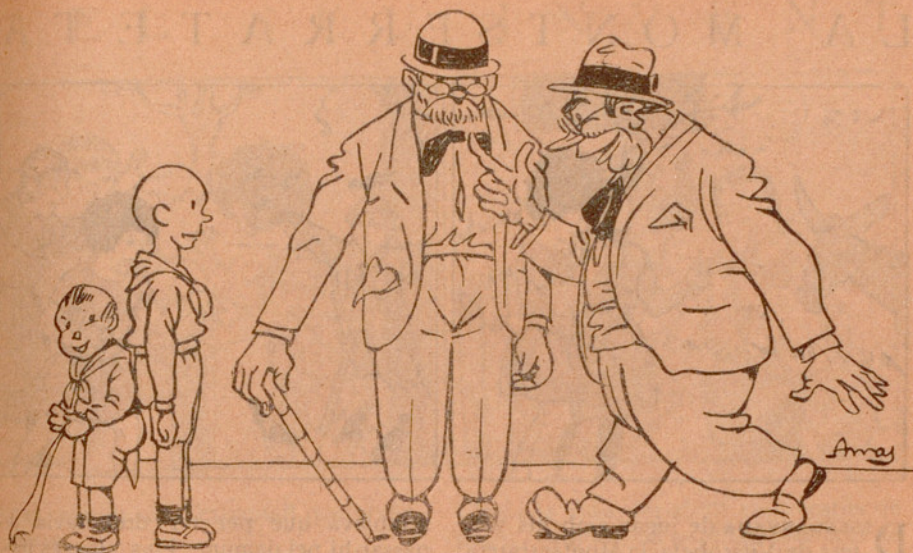
PRINCESETA bonica, la de les trenes d'or, la de l'esguard tristor. Per què restes ignota, abscondida, passejant ta melangia per les grandioses cambres d'aquest castell? Tal vegada ta tristesa és deguda a que voldries eixir d'aquesta presó daurada, d'aquesta trista mansió; voldries traspasar el pont llevadís, i deixar per sempre aquesta cambra solitària, i córrer vers quelcom que t'atrau, quelcom que des de ta ventalla has obirat.

» Princeseta bonica: aquest tan gran castell, amb ses formoses cambres, amb sos grans passadissos, amb ses belles catifes, quants el voldrien! I a tu, pobre princesa, t'enutja tanta fastuositat, i de bona gana voldries ocupar el lloc d'aquella pastoreta lliure, feliç, que serva els seus volguts bens per les muntanyes i la qual a l'hora del capvespre, bo i refilant cançons, gaies com flors boscanes, davalla joganera vers aquella enconrada on el pastoret xamós fa estona espera.

» Princeseta bonica, serva de sortir; no fessis com l'ocellet captiu, que, en sentir-se lliure, l'embranchida que pren és forta, mes al cap de poca estona esdevé més feble, i el pobre ocelllet va com esmaperdut tantost per un cantó, tantost per un altre. Desconeixedor de tot el que no sigui el lloc on ha viscut sempre, cau en el més petit parany, fent-se-li la vida fortament dificultosa fora d'aquella gabieta formosa que tant l'enutjava i que tant freturava deixar.

» Princeseta bonica, aconhorta't, que potser un jorn esdevindrà que un príncep, com el de les faules i llegendes, vingui a obrir les portes de ta mansió i, en un carro tirat per àligues daurades, et dugui vers les regions on fretures anar i que, coneixedor dels feréstecs camins, s'acuitarà a arrencar les espines que forçadament et ferien si, com l'ocellet captiu, t'arrisquessis a emprendre el vol sola, vers el desconegut.

S. OFIA CORTÉS



— Veu aquests nois? Són fills de l'home que fa més fressa del poble.
 — Es revolucionari?
 — No: es campaner.

EL PETIT CONVALESCENT

A l'amic Melcior Font.

MARE: deixeu-me sortir, que ja estic bo, i el prat és verd i l'aigua del torrent té la cançó tranquil·la.

» No tingueu por, dona, que vagi massa lluny. No em mouré pas de l'era. M'asseuré al recer de la paret de l'hort, per on el baladre treu el cap.

» Per tot joc m'entretindré mirant els núvols com prenen formes estranyes. Veuré camells i peixos gegants, castells i muntanyes de roques resplendents i ocells d'ales amplíssimes, amb les vores brillants.

» Deixeu-me sortir, mare, que enyoro el bes del sol, que té l'escalf quiet i m'omple el cap de somnis. No tingueu por, dona. Si fa un vent més tebió que l'ala d'un ocell!

» I si no us haguéssiu d'enutjar, tinc prou delit per arribar-me fins als avellaners, que tenen l'ombra xica, però bona per al repòs.

» Mes jo ja ho sé que em convé el sol. Tinc les galtes tan esgrogueïdes! Ja veureu, mare, com la cara se'm posarà tota roja i vós somriureu d'alegria.

» Ploreu, mare? Oi, mare, que em deixareu sortir?»

LLUÍS VANCELLS UBACH

ORACIÓ A NOSTRA DONA DE L'ESPERANÇA

*Madona de l'Esperança,
 Verge Santa de la O,
 als que som en llunytanança,
 feu-nos ben viu el dolor,
 que, amb el cor ple de recança,
 sabrem esperar millor.*

*Ben forta i clara la imatge
 de la llar que havem deixat,
 que mai ens manqui coratge
 d'anhelà el bé abandonat,*

*i que el neguit de la febre
 del retorn sigui ben viu,
 Vós que en el mes de la gebrà
 radiant de llum veniu.*

Madona de l'Esperança,

*Verge Santa de la O,
 als que som en llunytanança,
 feu-nos ben viu el dolor,
 que, garfats per l'enyorança,
 sabrem esperar millor.*

PERE MIALET

Kandussi, 1922.

LA MONTSERRATETA



D ESENGANYADA de jugar amb els vailets de Vilatobeta, la Montserrateta es dedicà a anar-se'n pels voltants del poble amb una nena dels masovers d'una de les propietats dels seus pares, i esbravar-se fent fotografies a tort i a dret, malmetent plaques... i sembrats, si li



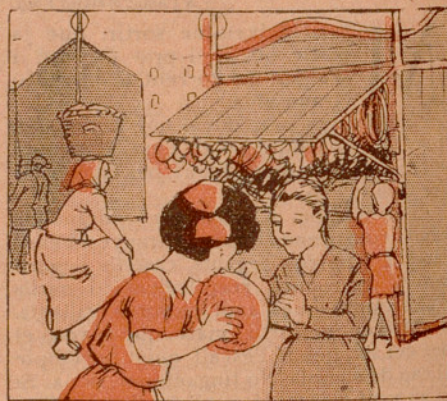
semblava que per fer dret havia de passar-hi pel damunt. Fins els més inofensius dels animals vilatobetencs foren víctimes de l'objectiu d'aquella maquineta.

En una de les seves excursions, la nostra amigueta va adonar-se d'un es-



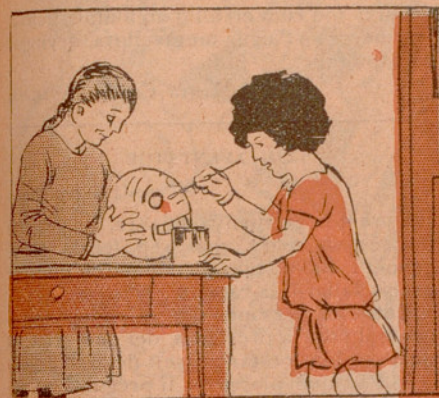
pantall que ho era només de nom, puix els ocellets no en feien cap mena de cas. S'havien fet tant a la seva presència, que no s'hi miraven gota a picotejar el gra. Més que fer-los por i foragitar-los, semblava que els protegís contra el cop de roc de qualsevol pagès enfurit.

La Montserrateta trobà que allò no



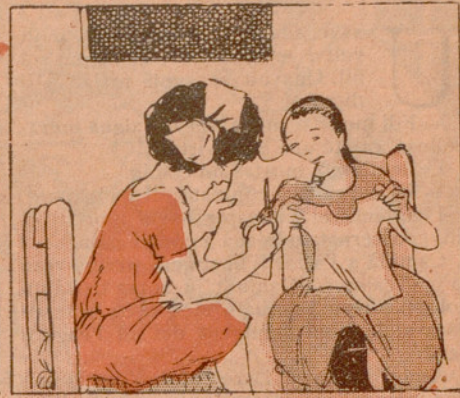
estava bé. — Els *espantalls* han d'*espantar* — digué, — i si no, que no s'hi posin, perquè fan un paper ridícul. Aprofità l'avinentsa de que a la plaça de Vilatobeta hi hagués una parada de fira, i, mitjançant uns quants cèntims, adquirí el material necessari per a dur a cap la idea que li suggerí la necessitat de corre-

I EL SEU INVENT

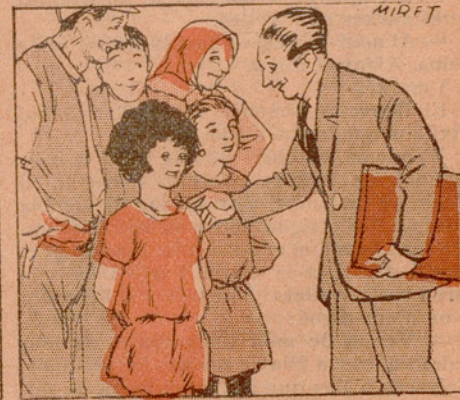


gir el defecte de l'espantall que no espantava.

I ajudada per la nena dels masovers, la qual cooperava, amb veritable entusiasme, al projecte, la Montserrateta pintà unes carotes esgarrioses a cada una de les bombes que acabava de comprar.



Llesta la cara, les abillà amb vestits de paper, emprant un parell de números de *La Vanguardia*, i esperà l'efecte que la seva pensada havia de produir, i que no cal dir que fou sorprenent per tothom, fins per la mateixa autora, la qual hem de confessar que no havia comptat amb



la preada col·laboració que el vent, amb un desinterès que cal esmentar, va oferir-li.

La pensada de la Montserrateta produí la més viva de les sensacions. Un nord-americà que en viatge de noces va passar per Vilatobeta, li comprà l'invent i el patentà a tots els països. I el retrat de la

xamosa nena aparegué a totes les revistes agrícoles del món, i fins al *Nuevo Mundo*, encara que cal advertir que aquest periòdic, com té per costum sempre que parla de coses de Catalunya, va equivocar l'edat i els cognoms de l'autora de l'invent i el nom del poble on aquest va tenir lloc.

L'AIGUA MERAVELLOSA

(RONDALLA)

UNA vegada era un llenyater, molt vell i molt virtuós. Tenia un sol fill. Una nit se sentí malalt i li digué:

— Fill meu: si moro, serva l'aigua meravellosa, car té una gran virtut.

I, dient això, mostrà un estoig.

— La servaré — contestà ell, sanglotant.

L'endemà el llenyater havia mort, i el fill, consternat, se n'anà a córrer món.

Caminà a l'atzar i, finalment, arribà vora la mar calmosa. Damunt la sorra trobà un colom missatger quals ales eren esteses com si la llum refulgent del sol l'hagués ferit.

Amorós, l'agafà, i, treient de l'estoig l'aigua meravellosa, va mullar-lo amb ella lleugerament. El colom féu un lleu moviment d'ales i, majestuós, s'enlairà per creuar la mar d'un sol vol.

Llavors el jove llenyater seguí el seu camí.

Més avall trobà uns pescadors, que estaven adobant xarxes, i els preguntà si volien llogar-lo.

— Vina — li digué un d'ells, — i faràs ço que fem nosaltres.

I l'acompanyà a un vaixell, mostrant-li unes xarxes molt velles.

— Al matí — afegí — hauràs acabat ja la feina. Afanya't força.

I marxà.

El llenyater començà a treballar i seguí així fins que, retut, s'adormí.

L'endemà, en obrir els ulls, mirà la mar, somnolenta encara. I veié solcar-hi, al lluny, un magnífic vaixell que li semblà com un lliri d'aigua sobre el mar immens. Un formós colom era son guia. Finalment el auxili arribà a la platja i d'ell en sortiren tres cavallers. Saludaren al llenyater i un d'ells digué:

— Venim de molt lluny través la mar calmosa, car la filla de nostre Rei es mor. Salvares a l'au que ens acompanya. Si salves a la princesa, seràs rei.

Molt content, el llenyater hi accedí.

I el vaixell s'allunyà... La nit estengué son mantell negre i la lluna sorgí entre les clarianes del cel...

Quan entraren en la cambra, la malalta anava a finir.

Però el llenyater li mullà el rostre amb l'aigua meravellosa i la princesa, mateix que una flor, anà recobrant la vida.

— Gràcies a tu — féu llavors el Rei — la

meva filla viu. La mereixes, i seràs son marit.

Per celebrar-ho es feren moltes festes.

I així fou com el fill d'un humill llenyater, mercès a l'aigua meravellosa, devingué rei i fou feliç.

MARTA COSTA CASTILLÓN

UN AVENTATGE

A l'amic Francesc Rovira

Durant la campanya de 1812, un general francès va rebre una greu ferida en el genoll i els metges dictaminaren que era precis tallar-li la cama.

Entre les persones que el rodejaven, el general notà la presència del seu criat, el qual semblava estar posseït de gran dolor.

— Per què plores? — li preguntà el general, tot rient. — Això va molt bé per a tu, perquè així no tindràs més que una botina per netejar.

JORDI BEL, trad.

ELS COL·LABORADORS ESPONTANIS



— Miri, senyor: una bestiola.

— Deu ésser una casualitat.

— No, senyor, no. Té un altre nom.



Com que en aquest món a tot li arriba el dia, al senyor *Mariano* — del gremi de betes i fils — li arribà el de la celebració de les bodes de plata de botiguer, diada que es va fixar per a la inauguració de la torre, fruit de molts anys d'estalvis i de treballs.

Dos dies abans de la inauguració, els fusters donaven els darrers cops de ribot als muntants de les portes. Els mestres de cases posaven maons a la barana del terrat. Els pintors, enfilats dalt de les bastides, drets i amb el cap tirat enrera, donaven les darreres pinzellades als sostres de les habitacions, i un artista vestit amb una bata llançosa, cobert amb un barretàs d'ales amples tirat enrera i ensenyant una llarga melena, pintava en la façana de la casa el nom de *Villa Mariposa*.

El dia abans de la inauguració, el senyor *Mariano* s'estirava els cabells perquè les parets deixaven i tenien aferrades un eixam de mosques que havien presonerat, atretes per la flaire de la pintura. Per la cuina corria un riu de formigues i pels voltants de la carbonera una munió d'es-carabats. Sortí de pollaguera quan es va entrebancar amb una rata més grossa que un conill, que, entrant pel carrer, es ficà al rebost. En veure tanta companyia, el botiguer exclamava, exasperat:

— Sí que comencem bé! Encara serem masses en aquesta casa! Com que és nova, tots volen ésser-hi!...

El matí del dia de la festa fou un martiri per al propietari. L'aigua no venia, i hagué de passar avís a la Companyia. No se sap com, l'aigüera es va embussar, i fou precis

enviar avís al mestre de cases. L'aixeta del contador del gas, amb el rovell, no es podia girar. El ferrer, que era un mandra, mai acabava d'enviar el pany de la porta. Enquimerat, el botiguer maleïa la casa i el dia que es va engrescar a construir-la.

A la fi, a darrera hora de la tarda comparegué la conductora, carregada de mobles, i, seguidament, la seva muller, En *Rafaelitu* i la mijsa minyoneta que tenien per servei. Van arribar carregats fins al coll, amb farcells de roba de llit i de taula i amb el corresponent *instrumental culinari*. Amb quatre esgarrapades van col·locar els mobles, endreçar la roba i la casa. Quan tot va estar llest, la família en *pleno* recorregué les habitacions, provant les aixetes, posant oli als panys, passant el dit per les parets per veure si deixaven i provant, a la fi, un a un, tots els sofàs i cadires, per veure si s'hi seia bé i estaven reforçats.

El fill del senyor *Mariano* anava de casa en casa demanant qualche cadira coixa, taules corcades, cabassos vells i maniquins per fer el foc. Aquell dia s'esqueia ésser la revetlla de Sant Pere, i la senyora *Pepeta* — la muller del senyor *Mariano* — enllestia una plata de crema, en la qual s'hi veia l'art del botiguer amb un croquis de la torre fet de nateta. Compareguren els convidats: Representacions del gremi de sastrinyolis, cotillaires, cerers i tocinaires del barri del Portal Nou. El senyor *Mariano* els va rebre en mànegues de camisa, i, després de les salutacions afectuoses, va convidar als homes a que l'imitessin, exclamant familiarment amb la mitja rialleta a la punta dels llavis:

—Ja es poden posar a la fresca! No facin compliments! Vostès mateixos!... Com si estiguessin a casa seva!

El guarda-roba, improvisat darrera el *biombo* del menjador, no va trigar a omplir-se d'americanes, colls i punys suats i corbates rebregades, no mancant un *industrial* que es tregué unes botines amb gomes, per calçar-se unes espadenyes que li va deixar el senyor *Mariano*, donant proves d'una gran deferència.

Tot seguit ensenyà la casa als convidats. Ple de vanitat, donava explicacions de tots els materials, lloant la seva bona qualitat i economia, puix, com home pràctic, coneixia tots els caus. La senyora *Pepeta* feia chor a les explicacions per donar-hi més *bombo*, i els visitants escoltaven amb enveja, maleint-lo més d'un en veure que el senyor *Mariano* era ja propietari mentre ells, malgrat el seu treball i anys, encara anaven escurats de butxaca.

* * *

Tot estava a punt. La revetlla anava a començar. En *Rafaelitu*, amb un misto encès calava foc en diferents indrets del munt de trastos vells, no trigant a néixer petites flames que, creixent a poc a poc, produïren finalment una gran foguerada, la qual s'enlairà, enrogint les cases i fent una gran columna de fum.

El veïnat, engrescat, no va trigar a voltar-lo ballant una sardana a son entorn. Quan es van cansar de voltar i cridar, el noi més gran de l'amo de la sastreria *Al chaleco económico*, començà a llençar trons que havia dut com obsequi. Els espetecs eren rebuts amb crits de triomf i aplaudiments. Engrescat, començà a tirar-ne dos alhora. Les explosions, seguides, ubriagaren als xicots, fins que se'ls va ocórrer llençar-ne cinc, que van fer una descàrrega mateix que un fusellament. El senyor *Mariano*, al davant d'aquell infern, enquimerat, renyà als xicots, que de moment s'apaivagaren, seguint tirant els trons d'un a un.

La foguerada s'enlairava de valent, entusiasmant a la mainada. Amb el caliu, es van tornar a engrescar, oblidant els reganys, i als espetecs isolats seguien altres més seguits, barrejats amb corre-cames.

Un veí, qui tenia la dona histèrica, exasperat pel martiri de la muller per mor d'aquell infern, ventà una patacada al fill del sastre, i aquest, furiós, es proposà fer-li una mala trastada.

D'una revolada agafà el paquet de trons i corre-cames que tenia amagats a la but-

xaca, digué quatre mots a cau d'orella dels companys, els quals contestaren amb rialles de joia i, decidit, s'atansà al foc i els llençà en mig de les flames.

Mai ho hagués fet! Allò semblà la fi del món. Del foc en sortí una pluja de corre-cames que, mateix que escorçons de foc plens de folia, van empaitar a la gent, fent-la fugir amb esglai, amb grans xiscles, topan i tirant les cadires per terra i deixant la plaça més neta que una era a l'hivern. En mig del desori, volà el paquet de trons mig encès. Com un llamp es ficà per la finestra de la *Villa Mariposa* i, topant en el cantell del *biombo* del guarda-roba, esclatà com una granada, fent trontollar el menjador, enderrocant un embà fet de maons de cantell i tirant per terra tots els mobles, en una confusió espantosa.

Passats els primers moments d'esglai, en què la mainada va escabullir-se fugint d'una llisada, en la plaça només restà la foguerada, enlairant les flames, que espetegaven de valent. El senyor *Mariano*, seguit dels concurrents, corregué vers el lloc del sinistre, on restà atònit en contemplar l'espectacle que se li presentà davant dels ulls. Com que la taula estava parada, esperant els convidats, i en el menjador hi havia el guarda-roba, de resultes de l'explosió es formà un munt esgarriós on s'hi veien les coses més variades, amb un posat verament jocós. Remenant el munt, van trobar un retrat del senyor *Mariano*, vestit amb casaca i barret de copa, atravesat per una pota de cadira. Una botina amb gomes, encastada en la plata de crema i nateta en la qual hi havia dibuixat el xalet. Dos punys, dins d'una sopera mig vessada. Uns elàstics damunt de les tovalles, xopes de vi. Una sardina dins d'un barret, i a més, una barreja sens ordre de vaixelles trencada, tovallons, armilles, cadires coixes, *sandwichs*, corbates, mitjons i coberts.

La inauguració de la torre va tenir tant de *bombo* com mai els seus propietaris havien pogut somiar. En ésser l'endemà, tota la premsa en va parlar extensament, omplint moltes columnes, no solament de la desfeta produïda per l'explosió, de l'espant de la gent i dels treballs d'algunes dones, sinó també d'un important robatori de gallines, conills casolans i figues, perpetrat en el jardí de la *Villa Mariposa* aprofitant la foscor de la nit i l'incident de la festa. Les ressenyes no vingueren en les seccions festives ni de societat que acostumen a dur els diaris, sinó en la de *Sucesos de la capital*.

E. ROIG



— Ençara tenim una hora de camí.
 — El que tenim és una mala hora.
 — ¿Voleu dir que anar-hi amb l'autòmnibus fora tan pesat?

EL CANT DEL GALL

UNA vegada en un bosc hi havia un ferotge lleó, el qual volia que cada dia es presentés una bèstia o altra de les moltes que poblaven aquell lloc, per servir-li de rressopó.

Ja s'hi havien presentat tota mena de bèsties: llops, guineus, porcs, oques, gats mesquès, etc., i totes havien estat devorades pel lleó. Mes aquest, insaciable, continuava exigint que se n'hi presentés una cada dia, amenaçant als pobres animalets amb que, del contrari, se'ls menjaria a tots plegats. Cada matí les pobres bèsties formaven consell i en sortejaven una d'elles. La designada per la sort o la desgràcia venia obligada a presentar-se abans de migdia a la cova del lleó.

Un dia, entre els pacífics estadants del bosc, es presentà una bestiola que feia feresa. Era petita, però molt estranya. Tenia dues potes, plomes virolades i cresta vermella, i cridava amb tanta de manera que movia un xivarri de mil dominis. Era un gall.

Com que mai n'havien vist cap, els habitants del bosc quedaren admirats de la seva presència i pensaren que era una bèstia a la qual havien de retre homenatge com al lleó. Més el gall els digué així:

— M'he assabentat de vostra desgràcia

baix el domini del ferotge lleó i vinc a remeiar-la. Vull matar-lo; però això no podré fer-ho sense l'ajut de vosaltres.

L'endemà el gall es dirigí a la cova de la fera, seguit dels demés animals del bosc, i, sense deixar-se veure pel lleó, féu un ¡co-co-ro-coc! tan estrident, que aquest en fou tot espavorit.

Es cosa sabuda que el lleó s'esvera en sentir el cant del gall. Així és que, en veure que els ¡co-co-ro-cocs! es repetien, fugí corrents, essent empaïtat per totes les demés bèsties, inclús el gall, el qual no parava de cantar.

I així, corrent com foll, a l'últim arribà a un gran llac que hi havia al mig del bosc, i, no veient sortida per enlloc, es tirà a l'aigua, quedant ofegat.

I diuen que des d'aleshores aquell bosc ha estat tranquil.

JOAN QUERALTÓ

SÒCRATES I L'AMISTAT

Havent-se fet construir Sòcrates una modesta caseta, va haver-hi algú que li preguntà per què un home com ell s'havia fet bastir una casa tan petita.

— Tant-de-bo — respongué el gran filòsof — que pogués omplir-la de veritables amics.

Recollida per JORDI MANELIC



— Vint-i-cinc duros de sou, aixecar-me a les nou, rentar els plats una ajudanta, dues hores lliures cada tarda i els diumenges repòs absolut.

— I no demana la lluna?

— No, senyora; m'accontento amb la meitat, que suposo serà a la cuina.

SONET DE LA MAINADA

Entra, bona muller! Aquest llindar traspassa i alegra la veuràs com juga i enraona, voltant del menjador la humil taula rodona i fent anà enrenou els mobles de la casa.

Xisclant per tots cantons, d'un vol d'ocells [té traça, i, essent com són petits, el goig els acarona. Bé ho tenen aemostrat que a ells tant se'ls [endonada si a poc a poc va el temps o si de pressa passa!

Mira, només, muller, el bloc de calendari que ahir, plens d'il·lusió, tu i jo varem pen- [jar-hi: ben prest hi notaràs ocórrer un fet estrany, car, tot i essent còmplet, ¿qui ens diu que la [mainada, en un moment donat, no hi ventí una grapada i escampi pel trespol les fulles de tot l'any?

EUSEBI RODRÍGUEZ

Els volcans actius de la terra són en nombre de 350 a 400. Els apagats es compten per milers. Hi ha volcans submarins, de fang i d'aigua, que s'anomenen *Geysers*. El més alt de tots ells es troba en el Sahama (Perú), a 6,990 metres d'alçària.

Al Japó viuen més de 20,000 persones en el cràter d'un volcà apagat. El poble està com en un pou rodejat de parets verticals de 25 metres d'alçària, i els habitants poques vegades surten d'aquell tancat, on pràcticament formen una petita república.

Recollit per PÓROTO

CANTS D'OCellet

(Musicada per En J. Jesuald Bladi)

No heu sentit cantà els ocells, tot saltant de rama en rama, i el vell, resfiant, que aclama als fillets jolius i bells?

Aloses i caderneres, rossinyols i gafarrons, merles, verdums i orenetes van cantant per tots cantons:

Xiu, xiu, xiu.

Van matant cuques i aranyes i alegrant

amb son cant

valls, riberes i muntanyes.

Xiu, xiu, xiu.

I els que tenim engabiats, que no poden volà enlaire, sens poder-se moure gaire, potser canten d'enrabiats!

El verdum de casa meua canta com desesperat, enyorant la vida seva d'alegria i llibertat:

Xiu, xiu, xiu.

Va menjant sempre escaiola i alegrant

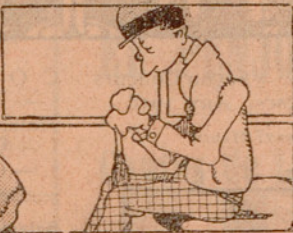
amb son cant

sols la casa, que està sola.

Xiu, xiu, xiu.

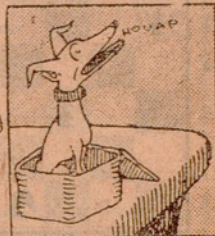
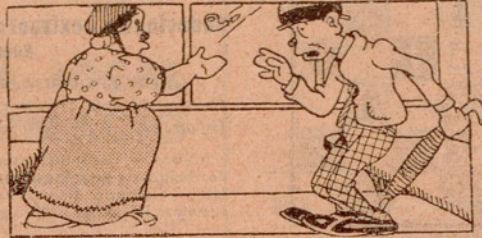
ESTRELLA

ALLO QUE FA RIURE ELS ALTRES NOIS



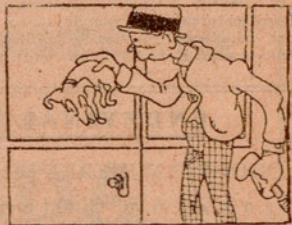
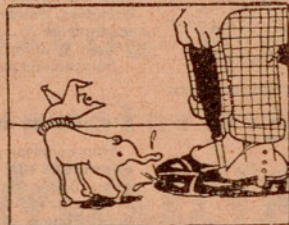
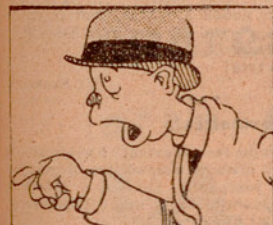
En Celdoni anava a Marrampinyo a veure la seva tia, de la qual feia temps que no en tenia noves, i es trobà company de viatge d'una bona senyora qui feia el mateix trajecte que ell. En Celdoni encengué una

pipa per a distreure el temps, a la qual cosa la seva companya s'oposà, dient-li que aquell vagó no era un vagó de fumadors, i que calia tenir cura en no molestar a les senyores. En Celdoni replicà que ell havia



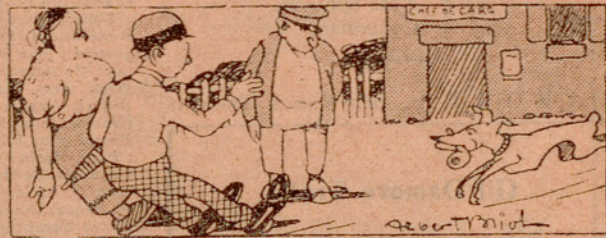
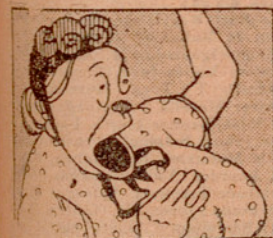
pagat per a fer el viatge sense privar-se de comoditats, la senyora, qui es deia Marguerida, li arreballà la pipa i la llençà per la finestra del vagó. I tot d'una es sentí el borboteig d'un gosset que no era altre que el

gos de la senyora Marguerida, el qual sortia en defensa dels furs de sa mestressa. « Ah, — digué En Celdoni, — de manera que vostè du gos? Es que s'ha cregut que aquest vagó és la perrera? » Per a acabar-lo d'en-



dir, el gos respongué a la seva protesta fent arribar allí la riuada que s'escorria sota un pont que en aquell moment passaven. En Celdoni agafà el gos, i digué: — Així com vostè ha llençat la pipa, jo he de llençar

el gos! » I dit, i fet, i Mare de Déu, i quins foren els crits de la senyora Marguerida!... No pararen fins que havent arribat al terme del viatge, demanà el consell del cap d'estació.

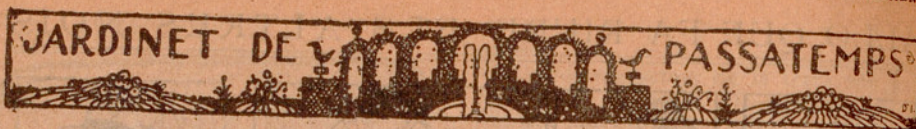


I vet aquí que quan li explicava el cas amb una minuciositat de detalls que al carril·laire ja començaven d'empipar-lo, arribà, corrent com ànima en pena, el malhaurat gosset de la senyora Marguerida, portant a

la boca la pipa d'En Celdoni. Tot s'acabà en pau, i d'aquella feta En Saldoni i la Marguerida es feren amics i es casaren i foren molt feliços.

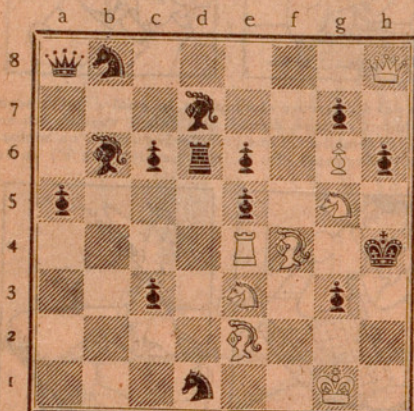
Que per molts anys!

(De L'Epatant)



SECCIÓ D'ESCACS. — Segon Concurs
de Problemes d'Escacs. Any 1918

Tercer premi: VALENTÍ MARIN



BLANQUES

Les Blanques juguen i donen mat en dues jugades

Solució al problema número anterior: C f5-g3

A. Genesclé: La solució que donàrem (A d-3 e-4) és la única i infal·lible. Exemple: si D a-1 a-5, b-3 d-4 dona mat. Totes les altres jugades que vostè fa, també són equivocades. Reflexioni i ho veurà. Està dispensat.

ENDEVINALLES

LOGOGRIF NUMERIC, per EUDALD PADRÓ

1	2	3	4	5	6	7	Ciutat africana
7	3	2	5	6	7		Poble català
1	4	5	6	7			Mida marítima
3	4	6	7				Flor
1	2	3					Molt dolç
			5	7			Nota musical
			3				Consonant

TARGETA, per RAMON TERMENS

Gil Damore Trella

Combinar degudament aquestes lletres de manera que formis el nom de dos pobles de Catalunya.

CONVERSA, per A. P. J.
— En Roc Oller té uns grans molt dolents.

— On els té?

— On jo mateix t'he dit.

Solucions a les endevinalles del número anterior

Al logogrif: Sibèria. — *A la targeta:* Frederic Soler. — *A la xarada:* Aca. — *A la conversa:* Rafael. — *A la cràstica:* Maria, Antònia, Dolors, Anna, Lluïsa, Enriqueta, Natàlia, Adela.

Endevinalla extraordinària, amb premi

Núm. 1

Quina és la casa del carrer de l'Hospital que té més traça en fer vestits per als infants?

(NOTA. — Les solucions a aquesta endevinalla, han de dirigir-se precisament a la casa Arbiol, Hospital, 91, Sastreria. Entre els endevinaires, aquella casa sortejarà llibres de la Biblioteca de LA MAINADA).

Correspondència de LA MAINADA

De tots els originals que fins el dilluns d'aquesta setmana havíem rebut dels nostres benivolguts col·laboradors, únicament podem aprofitar, i entren en cartera, els de S. S. O., Poroto, Ll. Vancells Ubach, Alfred Vives i J. Martí i Aparici.

Salutacions per a tots!

EL SECRETARI

Els eixerits endevinaires

Han encertat part de les endevinalles publicades en el número 102, els eixerits mainadistes Rogeli Sánchez, Anton Sala; Josep M., Guillem i Montserrat Formiguera; Joan Queraltó; Domènec i Tomàs Freixenet, i Pepeta, Maria i Elma Prió.

El trenca-closques n.º 18

Llista dels mainadistes que han tramès solucions exactes fins el dilluns, dia 28:

Lluís Garriga (Malgrat); Rogeli Sánchez (La Bisbal); Rosa Faura (Palma de Mallorca); Pietat Pallí (Llagostera); Joan Domingo (Igualada); M. Martí (Hospital de Llobregat); Antoni Vallès Jové (Lleida); Montserrat Gras (Sabadell); T. Turu (Terrassa); Joan Rovira, Angela Ferrer Musella i Ramonet Subirana (Navàs); Josep M.ª Salas, Leonor Sierra, Engeni Prat Pinyol, Joan Ibàñez, Jaume Salsench, Francesc Salut i Payà, Maria i Lluís Matutano, Joan Selma, Amèlia Centelles Bertran, Lourdes Velber Lamas, Agustí Sala, G. Atrés, Domènec Freixinet, Salvador Pijuan, R. Baqué, Dolors Sensada i Josep M.ª, Guillem i Montserrat Formiguera (Barcelona); Albert Baldà Amat (Vilassar de Mar).

En el número vinent seguirem la llista.
Tipografia Catalana, Vich, 16. Tel. 1471-6.

Una troballa

—Veig, senyora, que els seus fills van sempre molt elegants.
Digui'm on els fan la roba, que hi portaré el meu nen gran.
—Vaig a LA REFORMADORA⁽¹⁾
Hi porto els vestits usats,
i els trajos que em fan pels nens els cauën que ni pintats.

(1) Trafalgar, 9, 1r, tocant P. Urquinaona

PER A ANUNCIAR

als periòdics serviat-se de la

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

estalviareu temps, molèsties i diner
Rambla de les Flors, 16, baixos
Telèfon 4863 A.

ENQUADERNACIONS DE EL PENJOLL D'OR

i

Contes de LA MAINADA

(3.^a dotzena)

AMB les condicions de costum, servim als nostres afavoridors els volums relligats, amb esplèndides tapes a tres tintes, de cada una d'aquestes obres

Vich, 16 - Via Laietana, 42, entressol
BARCELONA

Prepareu-vos a veure la gran transformació de LA MAINADA

Serà el periòdic més selecte i educatiu
per als infants de Catalunya



Noves i interessantíssimes seccions a càrrec dels més
depurats pedagogs, literats i dibuixants de la nostra terra

Agraïrem que en dirigir-se als anunciants, s'esmenti LA MAINADA



A Vilabruta, quan a la primavera hi ha excés de florida, els porcs, els ases, etc., s'encarreguen de fer desaparèixer tot allò que molesta als vilabrutencs.



A Barcelona, aquesta primavera ha estat abundosa en flors de tota mena; però per manca de porcs i d'ases — qui ho diria! — el conflicte no s'ha pogut resoldre... Res! Que els barcelonins estan pitjor que a Vilabruta!